

EHDOTUS MAA- JA METSÄTALOUSMINISTERIÖN ASETUKSEKSI RUOKAVIRASTON MAKSULLISISTA SUORITTEISTA ANNETUN ASETUKSEN 4 §:N JA LIITTEEN MUUTTAMISESTA

1. Nykytila Ruokaviraston maksullisista suoritteista annettu maa- ja metsätalousministeriön asetus (1193/2021), jäljempänä maksatusasetus, on voimassa 31.12.2023 saakka. Ruokaviraston julkisoikeudellista suoritteista vuodelle 2023 arvioiduista noin 20,7 miljoonan euron tuloista noin 9,9 miljoonaa euroa kertyy voimassa olevan maksatusasetuksen mukaisella hintatasolla asetuksen liitteenä olevista kiinteähintaisista tai ajankäyttöön perustuvista maksuista. Ehdotetun muutoksen vaikutuksen arvioidaan olevan noin 0,6 miljoonaa euroa mikä aiheutuu uusista maksukohteista tai rakenteellisista muutoksista.

2. Ehdotuksen pääasiallinen sisältö

Nautaeläinten rekisteröinti

Maksuasetuksen 4 §:ä ehdotetaan muutettavaksi siten, että nautaeläinten rekisteröinnin osalta kyseessä on nimenomaan punaisen tilapäismerkin tilaaminen. Rekisteröintimaksun perusteiden selkeyttämistä esitetään vastaavasti, kuten aikaisemmin on tehty lamppailla ja vuohilla. Muutoksen jälkeen Ruokavirasto voi laskuttaa tilatuista korvamerkeistä. Alkuperäinen muotoilu perustui punaisen tilapäismerkin käyttöönoton rekisteröintiin, jolloin Ruokavirasto pystyy laskuttamaan vasta, kun toimijat ilmoittavat niiden käyttöönotosta. Tilapäismerkkien käyttöönototarve vaihtelee tiloilla muutamasta viikoista vuosiin.

Maksuasetuksen liitteenä olevan maksutaulukon muutokset

Luonnonmukaisen tuotannon valvonnan tuntihinnan mukaan määräytyvät maksut

Pääsääntöisesti tuntihinnan mukaan määräytyvissä maksuissa maksu peritään jokaiselta alkavalta tunnilta. Luonnonmukaisen tuotannon valvonnan maksujen osalta maksu ehdotetaan perittäväksi alkavalta puolelta tunnilta. Valvontatapaukseen käytetty aika vaihtelee tapauskohtaisesti. Muutoksella halutaan turvata asiakkaiden oikeudenmukainen kohtelu. Muutoksella on suurin merkitys yksityishenkilönä toimivalle luomun alkutuotannon pienelle toimijalle. Maksuasetus, joka tuli voimaan maaliskuussa 2021, muutti luomukasvintuotannon tarkastusmaksut aikaperusteisiksi hehtaariperusteisuuden sijaan. Elintarvike- ja eläintarkastukset olivat jo aiemmin aikaperusteisia. Kasvintuotannon tarkastukset ovat lukumääräisesti suurin osa-alue, jolla on myös eniten pieniä toimijoita.

Kiinteän hintaisten maksujen muuttaminen tuntihintaiseksi

Liitteen kohtien

- 1.6 (Luontaisen kivennäisveden tunnustamista koskevan hakemusasian käsittelemine)
- 1.7 (Elintarvikkeiden ravitsemus- ja terveystuotteita koskevan hakemusasian käsittelemine).
- 1.19 (Muuntogeenisiä elintarvikkeita ja rehuja koskevan hakemuksen käsitteleminen)

maksut ehdotetaan muutettavaksi tuntiperusteisiksi. Tapauksiin käytettävä työaika vaihtelee tapauskohtaisesti. Muutoksella halutaan turvata asiakkaiden oikeudenmukainen kohtelu.

Liitteen rehulain ja sivutuotelain mukaisten rehualan toimijoiden maksuihin liittyvien kohtien 4.2.2 (Hakemuksen/tarkastusmateriaalin käsittely tunnilta/etätarkastus) ja 4.2.3 (Päätöksen muuttaminen, uusiminen tai peruuttaminen tunnilta) yhdistäminen
Kohta 4.2.2 poistuu ja se yhdistetään kohtaan 4.2.3, jolloin nimike muuttuu: Valvontasian käsittely tai etätarkastus tunnilta (89 euroa/h).

Voimassa olevan maksutaulukon kohtien poistaminen ja nimikkeen muutos
Voimassa olevan maksutaulukon kohdan 5.2.4 (Orgaanisia lannoitevalmisteita valmistavat laitokset: laitoshyväksyntähakemuksen käsittely ja päätös) sekä sen alakohtien 5.2.4.1-5.2.4.4 poistamisessa on kyseessä lainsäädännön muuttumisesta johtuva muutos. Uusi lannoitelaki (711/2022) tuli voimaan 16.7.2022 ja laki kumosi lannoitevalmistelain (539/2006). Lisäksi kohdan 5.3. nimike muutetaan seuraavasti: Ainesosan lisääminen ainesosaluetteluun. Hakemusten käsittely ja ainesosan lisääminen tunnilta (89 euroa/h).

Myös kohta 11.3 (Eläintautilain mukainen sisämarkkinatoimijan rekisteröinti) poistetaan. Poisto johtuu lainsäädäntömuutoksesta. Rekisteröitymisvelvoitetta ei ole uudessa eläintautilaissa.

Hevoseläimen tunnistusasiakirjan täydentäminen

Maksutaulukkoon ehdotetaan lisättäväksi uusi hevoseläimen tunnistusasiakirjan myöntämistä koskeva maksu 41 euroa kohtaan 10.1.9 (Hevoseläimen tunnistusasiakirjan täydentäminen validointimerkki tai lupa –jaksolla)

EU:n eläinterveys säännöstöä 2016/429 täydentävän komission delegoidun asetuksen (EU) 2019/2035 65 artiklan mukaan hevoseläimen tunnistusasiakirjassa on oltava soveltuvissa tapauksissa validointimerkki tai lupa, jotka myönnetään komission delegoidun asetuksen (EU) 2020/688 92 artiklan 2 kohdassa ja täytäntöönpanoasetuksen (EU) 2021/963 32 tai 33 artiklassa säädettyjen edellytysten täytyessä. Kyseinen menettely liittyy poikkeukseen, joka koskee hevosten sisämarkkinasiirroissa edellytettävän terveystodistuksen voimassaoloaika.

Tarve täydentää vanhoja tunnistusasiakirjoja koskisi lähinnä muissa jäsenvaltioissa järjestettäviin kilpailuihin osallistuvia ravihevosia. Ravihevoset ovat aiemman lainsäädännön voimassa ollessa voineet kilpailla pohjoismaissa ilman terveystodistusvaatimusta. Lainsäädännön muututtua poikkeusmahdollisuus on poistumassa, mikä aiheuttaa tarpeen lupamenettelylle ja tästä johtuen aiemmin myönnettyjen tunnistusasiakirjojen täydentämiselle. Menettely koskisi arviolta noin 50–400 aiemmin myönnettyä tunnistusasiakirjan täydentämistä toimijoiden pyynnöstä. Hinta-arvio tunnistusasiakirjan III jakson lisäämiselle aiemmin myönnettyyn tunnistusasiakirjaan on 41 euroa sisältäen materiaali- ja työkustannukset sekä postituskulut.

Koirien rekisteröinti

Maksutaulukkoon ehdotetaan lisättäväksi koirien rekisteröintiä koskevat maksut kohtaan 10.6 (Koiran ilmoittaminen rekisteriin tai haltijanvaihdos). Tästä kohdan 10.6.1 (Postitse tai sähköpostitse saapuva) maksu on 19 euroa ja kohdan 10.6.2 (Sähköisen palvelun kautta saapuva) maksu on 10 euroa.

Koirien tunnistamista ja rekisteröintiä koskevan maa- ja metsätalousministeriön asetuksen (68/2022) 3 §:n mukaan koirat on 1.1.2023 lähtien tunnistusmerkittävä ja koiran haltijan on ilmoitettava 5 §:n mukaiset tunnistustodistuksen tiedot rekisteriin. Lisäksi koiran kuolemasta, lopettamisesta tai katoamisesta sekä rekisteriin ilmoitettavien tietojen muutoksista on ilmoitettava tiedot rekisteriin kuukauden kuluessa tapahtumasta. Rekisteriin ilmoitettavia tietojen muutoksia ovat esimerkiksi haltijan muutokset tai mikrosirun tunnistuskoodin vaihtuminen.

Koirien rekisteröintimaksujen keruutavaksi esitetään haltijakohtaista rekisteröinti-ilmoitusmaksua. Tässä mallissa jokainen koiran uusi haltija maksaa yhden rekisteröintimaksun. Ensimmäisen rekisteröintimaksun koirasta maksaa haltija, jonka hallintaan koira syntyy tai joka tuo koiran maahan. Ensimmäisten rekisterin käyttöönottovuosien aikana, kun rekisteriin tallennetaan myös ennen 1.1.2023 syntyneitä koiria, rekisteröintimaksua maksaa koiran haltija rekisteröintihetkellä. Mikäli koiran haltija myöhemmin vaihtuu, uusi haltija maksaa myös rekisteröintimaksun. Tällä tavalla rekisteröintijärjestelmän ylläpidosta koituvat kustannukset jaetaan tasaisemmin, eivätkä kustannukset jää ainoastaan koirien kasvattajien maksettavaksi. Lisäksi tällä tavalla yksittäisen rekisteröintimaksun hinta pystytään pitämään alhaisempana. Kaikki muut koiran elämään liittyvät rekisteri-ilmoitukset (sirumuutokset, haltijalta poisto, koiran katoaminen, lopetus tai kuolema) olisivat maksuttomia. Näin varmistetaan osaltaan koirarekisterin ajantasaisuutta, kun em. muutoksien ilmoittamisesta ei aiheutuisi haltijalle lisämaksuja.

Valtakunnallisen koirien rekisteröintijärjestelmän ylläpidon kustannukset muodostuvat ostopalveluna hankittavasta rekisterin ja sähköisen asiainnin teknisestä ylläpidosta, ostopalveluna hankittavasta ulkoisesta asiakaspalvelusta, joka vastaa paperilomakeilmoitusten käsittelystä ja eläintenpitäjien neuvonnasta sekä Ruokavirastolle koko koirarekisterijärjestelmän toiminnasta vastaavien järjestelmä- ja teknisten asiantuntijoiden yhteenlasketusta työpanoksesta ja hallinto- ja yleiskuluista. Koirarekisterijärjestelmän seuraavan kolmen vuoden keskimääräiseksi kokonaiskuluksi on siten tässä vaiheessa arvioitu noin 560 000 euroa vuodessa.

Haltijakohtaisia ilmoituksia koirarekisteriin arvioidaan ensimmäisten kolmen käyttöönottovuoden aikana tehtävän keskimäärin vuodessa noin 120 000 - 130 000 kpl. Näistä noin 80 % - 90 % arvioidaan tehtävän sähköisen asiainnin kautta. Sähköisen asiainnin kautta asioivat koirarekisterin asiakkaat maksavat rekisteri-ilmoituksensa Suomi.fi-maksuina. Paperilomakkeen käsittely sen sijaan vaatii aina asiakaspalvelijan työtä ja erillisen laskutuksen rekisteröinnistä. Tästä syystä paperi- tai sähköpostilomakkeilla asioivilta asiakkailta peritään muiden Ruokaviraston suoritteiden tapaan korkeampaa maksua, jolla katetaan Ruokavirastolle aiheutuvat laskutus- ja käsittelykustannukset 10 euroa/suorite. Tämä vastaa keskimääräistä yhden laskun käsittelykulua valtionhallinnossa. Muut asiakaspalvelun kustannukset jaetaan kaikkien koiran haltijoiden kesken.

Koirat ovat lemmikki- ja seuraeläimiä, joita pidetään vapaaehtoisesti. Koirien rekisteröintimaksuissa ei siten ole syytä poiketa omakustannusarvon mukaisesta maksupeerusteesta.

Maksujen erottelu tekotavan mukaan

Alla mainituissa kohdissa ehdotetaan, että maksut eroteltaisiin sen mukaan, tehdäänkö toimenpidepyyntö sähköisen tai muun kuin sähköisen palvelun kautta.

Kasvinterveys ja taimiaineistojen rekisteröintiin liittyvässä kohdassa 12.1.1.1 (Toimijan rekisteröinti kasvinterveysrekisteriin (sähköisen palvelun kautta saapuva)) ehdotetaan maksettavaksi sähköisen palvelun kautta saapuva toimijan rekisteröinti kasvinterveysrekisteriin (42 euroa). Kohdassa 12.1.1.2 (Toimijan rekisteröinti kasvinterveysrekisteriin (postitse saapuva)) on kyseessä postitse saapuva toimijan rekisteröinti kasvinterveysrekisteriin (94euroa)

Liitteen kohta 12.7.3.3.1 (Puisen pakkausmateriaalin ISPM-15 standardin mukaisen merkinnän käyttöoikeuden etätarkastus sähköisen palvelun kautta) ja kohta 12.7.3.3.2 muun kuin sähköisen palvelun kautta tuleva pyyntö.

3. Kustannusvastaavuus

Maksullisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelma (1 000 euroa)

	2021	2022	2023
	toteutuma	TA	Tae (tavoite)
<i>Julkisoikeudelliset suoritteet</i>			
Maksullisen toiminnan tuotot			
— suoritteiden myyntituotot	19 981	20 666	20 666
— muut tuotot	64	-	-
Tuotot yhteensä	20 045	20 666	20 666
Maksullisen toiminnan kokonaiskustannukset			
— erilliskustannukset	15 333	15 475	15 475
— osuus yhteiskustannuksista	8 210	5 191	5 191
Kustannukset yhteensä	23 543	20 666	20 666
Kustannusvastaavuus (tuotot - kustannukset)	-3 498	-	-
Kustannusvastaavuus, %	85	100	100
<i>Muut suoritteet</i>			
Maksullisen toiminnan tuotot			
— suoritteiden myyntituotot	2 816	3 730	3 730
— muut tuotot	9	-	-
Tuotot yhteensä	2 825	3 730	3 730
Maksullisen toiminnan kokonaiskustannukset			
— erilliskustannukset	2 888	3 198	3 198
— osuus yhteiskustannuksista	654	1 532	1 532
Kustannukset yhteensä	3 542	4 730	4 730
Kustannusvastaavuus (tuotot - kustannukset)	-717	-1 000	-1 000
Kustannusvastaavuus, %	80	79	79

Hintatuki	436	1 000	800
Kustannusvastaavuus hintatuen jälkeen, %	92	100	96

Ehdotetut muutokset johtuvat uusien maksukohteiden ottamisesta maksuasetukseen ja rakenteellisista muutoksista, joten muutoksilla ei arvioida olevan vaikutusta toiminnan kustannusvastaavuuteen kokonaisuutena. Muutosten arvioidaan lisäävän tuloja noin 0,6 miljoonaa euroa vuodessa.

4. Asian valmistelu

Asetusluonnos on valmisteltu maa- ja metsätalousministeriössä virkatyönä yhteistyössä Ruokaviraston kanssa. Asetusehdotuksesta on pyydetty valtiovarainministeriön lausunto.

5. Asetuksen voimaantulo

Asetus ehdotetaan tulemaan voimaan 1.1.2023.